

הלכות יום טוב סימן תקטז תקיז

(ד) יאכל לא תבואה, (ה) לפי שמקטרת (ו) שחינה שהיא מלאכה האסורה ביום-טוב: ב יכל דבר שמותר לשלח ביום-טוב לא ישלחנו (ז) בשורה, ההינה שלשה בני-אדם או יותר (ח) זה אחר זה נושאים פלם מין אחר, יאכל אם כל אחר נושא מין אחר, (ח) מותר: ג "משלחים (ט) פלים אף-על-פי שאינם תפורים, ושהם ראויים לשען עליהם, ואפלו יש בהם פלאים, (י) אם הם קשים. (יא) ומשלחין תפלין, (יב) פיון שראויים להניחם (יג) בחל: הגה וכל פיצא בנה אפלו (יד) דרך רשות הרבים (טו) מותר לשלח: (כ"ט):

ב סור בשם רמב"ם רמב"ם הראש ג שם נקרא ד שם בענין ולא נפיקא ודקב"ם גסוק ה פסקה לגלא ח משנה שם ו שם נקרא י"ה וכן פירוש דעה סימן שא ז שם ט"ו נקרא דרב ששת

תקיז באיזה אופן מותר לקח ביום-טוב מן התבואה מיני מאכל, וכו' ד' סעיפים:

א לומר להנני לתת לו ביצים או אגוזים או שאר מיני מאכל ומשתה, הינו ביום-טוב כמו בשבת (א) (ב) שנתבאר לעיל סימן שכנ סעיף ד. ואם הוא אינו יהודי, אסור לקח ממנו דבר שבמינו במחפר או שבמינו מחפר צידה. אלא-אם-כן נפר בהם שלא נלקטו ושלח נצורו היום, וכן לא יקח ממנו ביצים שמא נולדו היום, אכל דבר שאין בו משום מחפר ולא משום צידה ולא משום נולד מותר לקח ממנו (ב) יאפלו הובא היום (ג) מחוץ לתחום, וכן קמח שנטמן היום (ג) בעיר (ג) שרבה אינם יהודים (ד) מותר

באר היטב

בשוק, ונ"ל דאפלו בחצר אסור, מ"א: (ז) זא"ז, וביש"ש פסק דאפלו בערבוביא אסור, ובג' מינים שרי בערבוביא ואסור בזא"ז: (ח) מחוץ, פ"י שלא בשביל ישראל: (ז) שרבה, הינו שרב הלוקחין פת וקמח הם א"י, אכל אם רב לוקחים פת וקמח הם ישראל, ודאי אסור לקח קמח א"י כ"ד דיוצ שנטמן מאתמול, ט"ז, ומתיר"ל חתם הקמח בע"ט

משנה ברורה

שאסור להוציא שום דבר ביום-טוב כל שאינו צריך לו ואינו מוציא או אלא לצורך חל, כמו שיתבאר בסימן תקיח, מכל מקום בינו (ט"ו) שהיא נהנה ושמת בהה שמשלם דורונות לחבריה, וכו' זה צריך שמחת יום-טוב: (יג) בחל, לאפיקי תבואה שמבאר למעלה לאסור, משום דאפלו בחל אינה ראויה להנות בלא טחינה: (יד) דרך רשות הרבים, כדלקמן בסימן תקיח דהנה הוצאה ביום-טוב כשהיא צורך קצת לכלי עמק: (טו) מותר לשלחן, המאירי הביא בשם ירושלמי דאין לשלח תבשיתין של תב ביום-טוב: (טו) ואפלו בשל פסח מגמגם שם, אכל בשיטה מקבצת בשם הריטב"א וקאור ורוע הסכימו שמתר לשלח תבשיתין בינו שראויין להתלבש בהן:

א (א) כמו שנתבאר לעיל (כו"א), וכן שם במשנה ברורה כל פרטי הדברים למצעה: (ב) אפלו הובא היום מחוץ לתחום, ורצה לומר, שהובא לעצמו הסניגין, ונזקק בעיר שרבה עכ"ס, דמסתמא בשביל עכו"ם הובא לו, כנ"ל בסימן תקטז סעיף ה, אכל בעיר שרבה ישראל (א) או חציה, אסור לקח ממנו, דמסתמא בשביל ישראל היכא, וצריך להמתין עד לערב יום טוב ראשון ובכרי שבעשה, וכדלעיל בסימן תקטז סעיף ה: (ג) בעיר שרבה נכרים, הינו שרב (ז) הלוקחים פת וקמח הם נכרים, אכל אם רב לוקחים פת וקמח הם ישראל, ודאי אסור לקח קמח, דמסתמא אדעתם נטחנו, אלא-אם-כן ידוע שנטמן מאתמול: (ד) מותר לקח וכו', דמשום מקצה ליקא, (ז) דחטים

שער הציון

(ז) מגיד-משנה: (ח) מאירי וכו', ומה שאדם כחב שכן משמע קצח גם מפרש המשנה להקמ"ס: (י) פן משמע מלבוש ומאירי דהנהי טעם דמחוי שהוא לצורך חל, וכן הסכים לדינא בספר נהר-שלום ותיארוך ובית-מאיר, וכלא קט"ו ונגן-אברהם, ומה שכתב הפג"א אברהם בשם חס' של שלמה משום הוצאה מרשות הרשות, מהנה עליו האלהי ובה בית-מאיר, דליטא שם: (י) מגיד-משנה: (כ) ט"ו ושלחן ציי"ש שיש תי"א: (ט) אלהי ובה ותיארוך שלום, ולצורך נראה דיש להקל, וכלאו הנה דעת הרשב"א בהר"ף לפסק ברבי שבע"ס, וכן או אשת גודאי יש להקל לשלח, דהם עומדין בק לבמה, ואפשר עוד, דבזמננו דרב שפליח-עוצל עומד לסוסיס ולא למאכל אדם אפשר דיש להקל, וצריך עיון: (י) והנה הפג"א אברהם פתב דאפלו בעצרו אסור, אכל כפה אחרונים מפקפקין על זה, עין בספר תוספת-שבת סימן שה סעיף יא והובא בחדושי רבי עקיבא איגר בענינו, וכן מפר"ק אגריס משמע דהוא מקל בזה וכן מהג"ז, עין שם, ודף דהמחצית-השקל מושב קשות התוספת-שבת, מכל מקום אם הוא לצורך יש להקל: (י) מגן-אברהם בשם רש"י וכן כתב האלהי רבה, אכן רש"י תהמי קשהו בנה אסור זה אפלו בשלשה מינים על-ידי שלשה בני-אדם, ואין להקל בשלשה מינים בהם פי אם קשהו בערבוביא, ודעת האלהי רבה להקל בשלשה מינים על-ידי שלשה בני-אדם בכל גונו: (יג) אמר ופוקקים: (יג) הינו אפלו היכי דנקט גספי (הינו תפינה שאינה פראוין), וטרא, ומשמע דבה לא קולנין מפני שדאי להשען עליו כמו לגבי בגדים שנתדך להציען ותפתי ולשען עליהם: (יד) עבודת-הקדש לברש"א, והובא באלהי רבה ואלהי זוטא, ושעות הרפס נודך בספר פתח-עולם שהעתיקו זה אפלים, וליטא: (טו) פוקקים: (טז) מבאר לעיל בסימן תקטז סעיף ו: (ז) ט"ו ושיא: (ג) אחרונים, ונוד יש טעם, משום דהמרו בידי אדם:

הַלְבוּת יוֹם טוֹב סִימָן תַּקְמוּ תַקוּי

ביאורים ומוספים

[ואף ביום טוב גורו אטו שבת], ולכן הרהם מוקצים מחמת גופם שאסור לטלטלם אפילו לצורך גופם.

סימן תקיז

בְּאַיִזָּה אֵפֶן מִתָּר לַקַּח בְּיוֹם-טוֹב מִן הַחֲנֻנִי מִיַּד מֵאֲכָל

[משנ"ב ס"ק א]

כְּמוֹ שֶׁנֶּחְפָּז לְעֵיל וְכוּ'.

1) שכתב שם השו"ע שמותר לאדם לומר לחנוני שתן לו דבר מאכל רק אם אינו מזכיר לו שם דמים וולדעת הרמ"א שם לא נאסר אלא בשמחבר סכום דמים ולא סכום מידה ולא סכום מנזן, וכן מצאנו לענין מכירת בהמה שנשחטה ביום טוב ונמצאה טרפה, שכתב השו"ע לעיל (סי' תצ"ז) שמותר למוכרה לנכרי בדרך שהתירו מכירה לישראל, והיינו שלא ישקול ולא יזכיר סכום דמים ואם אינו מאמינו יקה ממנו משכון, וכתב המשנ"ב שם (ס"ק נב) שהוא הדין בבחמה כשרה במקום שאין מנקה לנקר את האחרים, והוסיף, שאם נשחטה מבעוד יום והיתה שהות למוכרה קודם יום טוב, או בשאפשר לשמור את הבשר עד אחר יום טוב מבלי שיתקלקל, אסור בשום אופן למוכרה ביום טוב. [אמנם מכירת מאכל שאין בו הפסד לנכרי בשבת או יום טוב, כתב לעיל (סי' תק"ק) בשם הלבוש שאפילו כשאינו פוסק לו דמים היא אסורה, מפני שלא הותר מקח וממכר אלא כשישראל הוא והקונה ומשום שמחת יום טוב].

[משנ"ב ס"ק ב]

דְּמִסְתַּקָּא בְּשִׁבִיל עֲבוּרֵי הַקָּא ל'.

2) ואם הביא הנכרי עבור עצמו וגם עבור ישראל, כתב בבב"ל לעיל (סי' רע"ז) ור"ה ואם) לגבי נכרי שעשה מלאכה בשביל עצמו וגם בשביל ישראל, שנחלקו אחרונים אם אסור ליהנות ממנה, כיון שמימי עושה גם בעבור ישראל, או שמא מותר ליהנות ממנה, משום שהעיקר הוא מה שעושה בעבור עצמו [ומעיל לדעה זו אפילו כשהורב הם ישראל]. וסיים, שאף שראה מדברי הרמב"ם שאוסר בזה, מימי הסומך להקל בכך אין למחות בידו.

[משנ"ב שם]

אֲכָל בְּעֵיד שְׂרָפָה יִשְׂרָאֵל א' הַצִּנֵּה, אֶסוּר לַקַּח מִכֶּנֶה, דְּמִסְתַּקָּא בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל הַקָּא.

3) וכן ביאר לעיל (סי' תקט"ו) ס"ק ט"א) בענין זה של נכרי המביא לעיר שהיא מחצה ישראל ומחצה נכרים, והוסיף, שיש אומרים שאסור מספק שמא הביא לצורך ישראל [וראה בשע"ח שם (ס"ק ע"ח) שלטעם זה יש להקל שאין צריך להמתין בכדי שיעשה, אמנם כתב שם שהטעם הראשון הוא עיקר].

[משנ"ב ס"ק ד]

דְּמִשְׁעִים מְקַצֵּה לִיקָא.

4) מהמבואר בשו"ע כאן שאין לאסור קמה שנתחן על ידי נכרי משום מוקצה ולא משום נולד, הוכיח המג"א (ס"ק ב, הובא במשנ"ב לעיל סי' שכה ס"ק ט"ז) שטעם האסורים פת שאפה נכרי לעצמו בשבת [ראה שו"ע שם (ס"ד)] אינו משום מוקצה או נולד, אלא שמא יאמר הישראל לנכרי לאפות עבורו.

[שע"ח ס"ק ט]

וְלַעֲרֹךְ נִרְאֶה דִּישׁ לְמַקְל, דְּקָלָאוּ הֵכִי נֶעֱתַת הַשְּׂפִיָּא כְּהַרְיָף לְפִסֵּק פְּרָפִי שְׁמַעוּ'.

5) כמבואר במשנה (ביצה י"ד, ב) שנחלקו תנא קמא ורבי שמעון אם מותר לטלוח הבואה ביום טוב, שרבי שמעון סובר שאף על פי שרוב השימוש בתבואה הוא לדבר האסור ביום טוב [טחינה], מ"מ מותר לשולחה מחמת מעט שימושי ההיתר שבה.

[משנ"ב ס"ק ט]

דְּהִינֵי בְּגָדִים.

6) ובגד שבחנות העומד להתיכה ותפירה, כתב החו"א (או"ח סי' מב ס"ק טז) שאינו נחשב כלי, ולכן אסור לטלטלו אף שאינו מקפיד לייחרו חזק לשימוש זה. [וראה בבב"ל לעיל (סי' רט"ז) כ"א ד"ה אב"ל].

[משנ"ב ס"ק יא]

וְקִשְׁלֵחִין פְּפִילִין.

7) ולענין טלטול תפילין בשבת, כתב לעיל (סי' ש"ה ס"ק כ"ד) שנחלקו אחרונים אם דין תפילין ככלי שמלאכתו להיתר שמותר לטלטלו לכל צורך שהוא [והביא התרומת הדשן (סי' ע) ראה לדעה זו מכך שמשלהין תפילין ביום טוב], או שדינם ככלי שמלאכתו לאיסור שמותר לטלטלו רק לצורך גופו או מקומו. [וראה מג"א שם ס"ק י"א, שדעת התוס' (שבת ט, א ד"ה לא) היא שאף שתפילין דינם ככלי שמלאכתו לאיסור, מ"מ מותר לשלחם ביום טוב, שמשום שמחת יום טוב נחשב הדבר כמו צורך גופו].

[משנ"ב ס"ק יב]

מְקַל קָמוֹס בִּינֵן שֶׁהָיָה נִתְּנָה וְעָמְדָה בְּפִי שֶׁמְשַׁלַּח דוֹרְגָנֹת לְהַכְרִיז, הָרִי זֶה צִרְף שְׁמַחַת יוֹם-טוֹב.

8) ואם כבר הקנה לו מערב יום טוב את הדרורין, כגון בקנין סודר, כתב הט"ל תורה (להרי"מ אריק, ביצה י"ד, ב) שאם החפץ אינו ראוה לשימוש בו ביום [וגם לא במועד], לא הותר לשולחו דרך רשות הרבים, כיון ששוב אין בזה שמחה חדשה ביום טוב.

ואף שבאן הותר לשלוח דורון לחבירו ביום טוב משום שנהנה בכך, מ"מ לענין נתינת כלים במתנה בשבת לחתן הדורש, כתב לעיל (סי' ש"ז ס"ק ל"ג) בשם המג"א שאין נכון לעשות כן, וראה מה שכתבנו שם לענין המנהג לתת פמוטים לחתן הדורש.

9) וללא צורך שמחת יום טוב, אף אם הוא לצורך קיום מצוה, כתב בבב"ל לקמן (סי' תקיח ס"א ד"ה וספר תורה) שאסור, כיון שאינו מוציא לצורך היום אלא לצורך חול [ובבב"ל שם (ד"ה קט"ג) כתב שלכאורה אסור גם אם למחרת לא יתאפשר הדבר]. ואף להביא יין ביום טוב לצורך יום טוב אחר, כתב לעיל (סי' תק"ג ס"ק א) שאסור, ואף על פי שאין בזה מלאכה אלא טירחה בעלמא.

[משנ"ב ס"ק טז]

דְּאֵין לְשַׁלֵּם תְּקִישִׁין שֶׁל נֶחֶב בְּיוֹם-טוֹב.

10) ובטעם האיסור לירושלמי כתב הפני משה (שבת פ"ו ה"א), שכיון שאין הכל ראויים ללבוש תכשיטים אלו, הרי זו הוצאה שלא לצורך, והגרי"ח קניבסקי ביאר (ביאור הירושלמי ביצה פ"א ה"ב, בביאור שיטת ר' בון), שלתכשיטים אין שם כלי משום שאינם ראויים ללבושם מחמת החשש שמא תסירם כדי להראותם

הלכות יום טוב סימן תקיז תקיח

ביאורים ומוספים

הפוסקים שאדם מצווה על שביתת בהמתו ביום טוב, כתב בשע"צ לעיל (סי' תצה ס"ק בא) בשם הגר"א שלא אומרים 'מתוך' בבדמה כיון שלא שייך לצורך. וביאר בהנהגות רבי ברוך פרינקל (שם ס"ק ה) שבזמנת הגר"א היא שדוקא אצל אדם שכשעשה מלאכה לצורך אוכל נפש אין המלאכה נחשבת 'מלאכת עבודה', שהרי גם מי שאדון לעצמו ואינו עובד לולתו עושה לעצמו את צורכי מאכלו, ולכן התירה התורה את מלאכת אוכל נפש ביום טוב, ומתוך שהתורה המלאכה לצורך אוכל נפש הותרה גם שלא לצורך אוכל נפש, אך כלפי בהמתו שהאיסור לעבוד בה הוא מחמת הציווי של 'למען ינוח' וגו', הרי בכל מלאכה שיעשה עמה גם אם יהיה זה לצורך אוכל נפש היא לא תנוח, ולכן לא התירה התורה לעשות עמה מלאכת אוכל נפש, וממילא לא שייך בה ההיתר של 'מתוך' לענין דברים שאינם אוכל נפש.

2) ולענין האם אומרים 'מתוך' בשאר מלאכות שעיקר עשייתן לצורך אוכל נפש, כגון מלאכת בורר וכו', דעת הגר"א קרליץ (חוט שני יום טוב פ"ה ס"ק א עמ' טח) שממה שלא הוכיח המשניב אלא את המלאכות המפורשות בגמרא שיש בהן היתר של 'מתוך', יתכן שדעתו שבשאר מלאכות אין דין 'מתוך', ולכן יהיה אסור לברור ביום טוב בגדים או ספרים וכדו' אף כשבוררם לצורך היום, וסיים שצ"ע למעשה [אך שם (פ"טז ס"ק א עמ' קבו) נקט בפשיטות שאסור לברור ביום טוב אף לצורך יום טוב כל שאינו צורך אוכל נפש]. מאידך, הישועות יעקב (סי' תקי ס"ק א) כתב שאומרים 'מתוך' במלאכת בורר [ומשמעות דבריו שכן הדין גם בשאר מלאכות], והנשמת אדם (כלל פ אות א) כתב שבכל י"ב המלאכות שעיקרן לצורך אכילה [שהן: הקוצר, המעמר, הדש, הזורה, הבורר, הטוחן, המרקד, הלש האופה, וכן הצד, השוחט והמפשיט], וכן במלאכות הוצאה הבערה אומרים 'מתוך' [אמנם פסק השו"ע לעיל (סי' תצה ס"ב) שחלק ממלאכות אלו אסורות מדרבנן, והמשניב שם (סי' יג) הביא שיש מהפוסקים הסוברים שהמלאכות המוזכרות שם בשו"ע אסורות מן התורה]. ודעת הגר"ש וואנר (ש"ת שבט הלוי ח"י סי' עט) שסתימת השריע הפוסקים שאומרים 'מתוך' בכל מלאכות שעיקרן לצורך אוכל נפש.

ובמלאכת בורר מצאנו מחלוקת הפוסקים האם מותרת ביום טוב לצורך אחר מאכילה, בשו"ת אור לציון (ח"ג פ"ט תשובה ז) כתב שיותר לברור בגד מערימת בגדים ביום טוב, ובלבד שצריך לו לבו ביום. מאידך, דעת הגר"ש אלישיב (מבקשי תורה יום טוב עמ' רס) שאין לברור ספרים ביום טוב, ויתכן שחלקו במחלוקת המובאת לעיל.

ולענין אם יש דין 'מתוך' במלאכת כיבוי, ראה בשע"צ לעיל (סי' תקז ס"ק לו) שהביא בזה מחלוקת הפוסקים.

[שע"צ ס"ק ז]

אבל מן הפוסקים בעצמו אין להמיר לקח ביום טוב⁶.

5) ובטעם החילוק בין נחום להנוני, כתב המג"א (ס"ק ב) בדעת הבי"י שבנחום גזרו שמא יאמר לו הישראל לעשות עבורו, ובהנוני הרי אין לחוש לכך.

[שע"צ שם]

הדלעיל בסימן שכה סעיף ד לענין שבת, עין שם⁶.

6) שלענין פת שאפה נכרי לעצמו בשבת, הביא השו"ע (שם) מחלוקת הפוסקים אם היא מותרת בשבת, וכתב שבשעת הדחק או לצורך מצוה יש לסמוך על המתירים.

[משנ"ב ס"ק ה]

והקראות לו הפעות שיקח בעצמו, דהוי על-פניו עקבא דחל. וצ"ע לענין עפ"י עפ"י אסור לקנות⁷.

7) ובטעם הדבר כתב השו"ע הרב (ס"ו), שככל האופנים האלו שהמשת מגיעות לידי המוכר ביום טוב, ניכר הדבר שהוא מקח וממכר, אך כשאינו ניתן מעות נראה הדבר כשאלה.

[משנ"ב ס"ק יא]

אסור לאכל מהם⁸.

8) הישועות שבו נחשב שרגיל לעשות כן, כתב הכף החיים (ס"ק כד) שבשחי פעמים כבר נחשב לרגיל בכך.

[משנ"ב ס"ק יב]

ועין לעיל בסימן שכד סעיף ב במשנה פרוה"ט.

9) שם (ס"ק ד) ביאר את דברי השו"ע בשם הא"ר והפמ"ג, שמה שאסור למדוד כרי לתת לפני בהמתו היינו ליקח את השעורים בכלי מידה, ומה שהתיר לשער היינו ליקח באומד בכלי אחר שאינו כלי המידה.

סימן תקיח

דיני הוצאה מרשות לרשות ביום טוב

[משנ"ב ס"ק א]

מתוך שהתירה הוצאה¹ וכי, וכן הדין בהקצרה ושחיטה ואפ"ה (כ"שול²).

1) ולענין אם יש דין 'מתוך' בבדמה היוצאת במשא, לדעת

קמ באר הגולה

ד תוספתא כבודת
נולדים סיו. וצנן
קמא שצנתי לעיל
סיון שביה סצוף ד
ח סיון בשם אביו
הרא"ש פתשובה
קלל כג ו צנתי
לעיל סימן שכב
ו צנתי לעיל סימן
שכר סצוף =

הלכות יום טוב סימן תקיז תקיח

לקח ממנו, דאדעמא דאינו יהודי שחגי לה, ויהוא הדין (ה) לקח ממנו (א) פת (ו) שאפה בריבויים (ז) וכן אם נאפה בשבת שלפניו (כ"א): ב' הישראל שאמר לאינו יהודי מבעוד יום לתקנה לי יונים (ח) למחר, (ט) לא נפה עשה, אכל אם עשה כפר, (י) מטר לאכל מהם ביום טוב, (י"א) והוא שלא יהיו (י"ב) מפרווחין; אכל אם רגיל בכך, (י"ג) אסור לאכל מהם, דאין זה חשוב דיעבד בינו שרגיל בכך: ג' ילומר להבירו מלא לי קלי זה ינו, דינו ביום טוב כמו בשבת הגה פדאיא סימן שכג, והוא הדין דאסור להטיל גורלות ביום טוב כמו בשבת, כדאיא לעיל סימן שכב סצוף ו: ד' (יב) ולא ילמוד אדם שעורים לתן לפני בהמתו, אלא משער ונותן לה:

תקיה דיני הוצאה מרשות לרשות ביום טוב, וכו' ט' סעיפים:

א גמרא ביצה י"ב

A (א) *מהוה שהתרה הוצאה לצורך אכילה

באר היטב

עבדא דחל, ונאפלו ע"י א"י אסור לקנות, כמ"ש ס"ב, יש"ש, ת"ל דמקום ששומת הלחם ידוע וא"צ פסוק זמים מטר לקחה בלא נתינת מעות, כמ"ש סימן שכג, מ"א: (ז) מטר, דאם יש לחש שהובא מחוץ לתחום והוא עיר שרבה ישראל, אסור: (ח) מפרווחין, פרוש, שלא יהיו גדולים שכולים לפתח חוץ לתחום, דאז היל מקצה:

אכל הא"י, ופעם א' מצא החוקם מקלקל ואסור לקח הפת, וקטב סמ"א: ונ"ל דאם הישראל קנה קמח מיניט והניטן אצל הא"י בלא חותם וכו"ט רוצה שהוא טוב ונפה כמו הראשון, שרי, ולא הישעין שחא"י החליף אם אינו נהנה בחליפין, כמ"ש ב"ד סימן קיח, וצ"ע סימן הקטו ס"ק א משי"ש: (ז) פת, מיהו אסור לקרות הא"י לביתו ולפני בערו הפעות, דהוי

באר הלקח

* מתוך שהתרה הוצאה, עין בבית יוסף שהצריך לקבא דברי הפוסקים החולקים בזה, וקטב הדברים בחופפת באור הוא, ודנעת החופפות ומרא"ש, הוצאה שלא לצורך פלל בהוצאת אכנים וכדומה, מן התורה אסור, ולא

משנה ברורה

נמי חנוי לכס בין השמשות או לעשות מהן קליות וניסא, (ז) והוא הדין שפון ושעורים: (ה) לקח ממנו פת וכו'. רוצה לומר, אפילו גרע שהקמח נוסחן היום, בינו שהוא בעיר שרוב הלקחים הם עפרים, כוסקמא אדעמא קנה השחיקה והתקנה, ואם קנה ידוע לו שהשחיקה והתקנה קנה מערב יום טוב, אז מטר אפילו בעיר שרובה ישראל, דהאפקה הלא היא מלאכה המותרת ביום טוב, וכתבו האחרונים, דכל זה מנ"י ששומת הלחם קנה ידוע ואין צריך עתה לשא ולפן עמו בעד דמי הפקה, דאי לא הכי גם נפי ישראל אסור, ודלעיל בסימן שכג: וצ"ע שם יתר הפרטים שצריך לזהר נפי ישראל, והוא הדין גבי עפרים, עוד כתבו, דאם אינו מאמינו העפרים בלי נתינת המעות מטר להניח לו משפון על זה, אכל אסור לקרא העפרים לביתו ולהקראת לו הפעות שקמת בעצמו, דהוי על-פנינים עבדא דחל, ונאפלו על-ידי עפרים אסור (כ) לקנות: (ו) שאפה בריבויים, עין בבית יוסף ודרכי משה שיש שמהמירין בזה, ובשלתן צריך סתם להקל פדעת המתירין, וכתב הת"ת אדם דאין להקל פי אם בעת הצורך: (ז) וכן אם נאפה בשבת שלפניו, רוצה לומר, דלא אסרין לה משום הקנה שמכין משבת ליום טוב, (ו) הואיל דמעקר הדין אף בשבת גופא מטר לאכל (דאף דמשום הקרא דשבת מחמירין לעיל בסימן שכב סצוף ד' שלא בשעת הדחק, (ז) על-ב-פנינים ביום טוב שלא אפילו אין להחמיר: (ח) למחר, רוצה לומר, לצורך יום טוב: (ט) לא נפה עשה, פרוש, בין שנתן לו מעות לקנות לו לקטר (ח) ובין שאמר לו קנה ממעות שלך ואני אחזיר לך, בקל ענין אסור, ונאפלו אם הגוי קונה בלא מעות, אפילו הכי אסור בינו שהעפרים (ט) פוסק סכום המעות ביום טוב, והטעם, דכל מה שאסור לעשות על-ידי ישראל בעצמו, אסור לומר לעפרים לעשות ביום טוב (י) אפילו אם מצעהו מערב יום טוב לזה: (י) והוא שלא יהיו מפרווחין, פרוש, דאי ליכא בהם משום צידה [דכיון שאינם יכולים לפתח הוי להו בנעודין ועומדין, אכל אם הם מפרווחין אפ"ל למחש (יא) שמא נעודו היום, ואף-על-פי שנעודו בשביל גויים או אפילו נעודו ממילא, מכל מקום ידוע דכל דבר שחפסר צידה מבעוד יום אסור משום מקצה, ודלעיל בסעיף א]; [הזמנה בשאר יומי ישראל אינו צריכין, דשל עפרים אין צריכים הקנה, ודלעיל בסימן תנז סצוף טו, וכל זה כשהובא מתוך התחום, או אפילו מחוץ לתחום ובעיר שרובה עפרים דאדעמא הובא, (יג) אכל בעיר שרובה ישראל ויחזין לתחום, אסור לאכלם עד לערב בכדי שיעשו, וכנ"ל בסימן הקטו: (יא) אסור לאכל מהם, הינו עד לערב ובכדי שיעשו, כדי שלא יתנה משה שיקנו עבורו ביום טוב: ד' (יב) לא ימדר וכו', מפני שהנראה כאלו הוא מודר למכור, וצ"ע לעיל בסימן שכד סצוף ב במשנה ברורה, והוא הדין לענין יום טוב:

A (א) מתוך שהתרה הוצאה וכו'. וכן הדין (ה) בהקצרה ושיחיה ואפ"ה ובשול"ג, שהם מלאכות השכות לאכל נפש, אמרין בהו 'מחוד'

שער הציון

(ז) סגד אברהם, ובע, דלדעת הפנ"א אברהם לא הוה השלחן ערוך בפשיטת לקח פי אם מיד התנוני שחייא לוקח מן נחתומין, אכל מן הנחתום בעצמו אין להחיר לקח ביום טוב⁶) כי אם בשעת הדחק, ודלעיל בסימן שכב סצוף ד לענין שפת, עין שם⁶; אכל הבית טאיר ובגדי יושע ספקקמין על חליקה, ודעמא דאין חליק בין הנתי לנחתום, ומאי דמחיר השלחן ערוך פאן בפשיטת, פתב הבית טאיר משום דביום טוב סמך המהר עצמו על דעת המקלין ודעו עפרים עין שם, [וכן כתב בחמ"ד משה, ודפי דבריהם, שלא בשעת הדחק בשבת עם בהנתי אין להקל: (ה) והנה בחמ"ד משה פתב שאסור לתן לעפרים מעות מערב יום טוב שצ"ע לו פת ביום טוב, ולענין דענין, אחרי שהמירי חקמים לילך אצל הנתי הנגיל אצלו ולקח ממנו ביום טוב, ופרש שם נש"י דכיון שרגיל אצלו מאמינו בלא נתינת מעות ביום טוב, ואם כן מא גרועותא קשה קדים לו מעות סעוד יום ונאפשר דסקרותו, דעל-ידיה נשלים המכנה בשלמות, אכן מדברא תנ"ה לעיל בסימן שכב סצוף ד דכתב: אסור לתן מעות בערב שבת שפון לו פת בשבת משום דאז אדעמא דישאל קעבדי, ואם כן ביום טוב פי האי ונא דאין לחש משום אפיה דהא מתקנת ביום טוב, אין לחש בזה משום מקח וממכר, ולא דמי לכעוף ב דשם העפרים פוסק סכום הפעות ביום טוב: (ו) בית יוסף: (ז) אלהי רבה: (ח) עלת שבת, וכן כתב בית יוסף בשם הרא"ש: (ט) עלת שבת והגרי"א: (י) עלת שבת והגרי"א: (יא) פוסקים, וצ"ע לעיל בסימן תנז סצוף ד לענין יום טוב שני, ובע, דבבית יוסף בשם המשיבתי הרא"ש נזכר השעור דמפרווחין הנו חוץ לתחום, ומשמע מהך דכל שאין בפתח לפתח חוץ לתחום הוי להו כנעודין ואינם נחשבין כמחפרי צידה, ובחמ"ד משה מחפלא על זה, מאן מצא הרא"ש ששור זה, והלא ברא"ש פ"ק אין צדו פרוש אהמרא השעור דמחפרי צידה ולא הובר שום קמו טנה ונדעתו דיש טעות סופר בדברי החשובה וצריך לומר 'אפילו אינם מתחין לתחום אסורים' וכו', ורוצה לומר אף שלא הובא מחוץ לתחום, וגם הסוד ושלחן ערוך לא הזכירו כלל שעור הפרווחה מחוץ לתחום, וצ"ע בפר"ק דים שפם הוא נשאר בזה בערוך עין: (יג) אגרונים: (ה) מיד משנה ושאר פוסקים והובא בבאר הגר"א, ודעת הרמב"ם קנה יש בקובה רבה, עין בהלכה יג ובמאירי בסוגין:

